

Gorzów Wlkp., 29 maja 2024 r.

PS-VIII.431.8.2024.SBur

Pani
Agnieszka Czaczkowska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Międzyrzeczu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) - zespół kontrolny w składzie:

1. Sylwia Czujko-Bury - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 77-1/2024 z dnia 22 marca 2024 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
2. Magdalena Dziadas – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 77-2/2024 z dnia 22 marca 2024 r. – członek Zespołu kontrolnego;

przeprowadził **29 marca 2024 r.** kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, przy ul. Wojska Polskiego 13. Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na 2024 rok. Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w kontroli.

Zakresem kontroli objęto sposób realizacji wybranych zadań gminy, wynikających z cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2023 r. do 28 marca 2024 r.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Akta kontroli: str.: 1-11, 333-334,

Kontrolę przeprowadzono w obecności Pani Eweliny Niwald – Brzuśnian, Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej (pełniącej funkcję w okresie od 15.04.2021 r. do 6.05.2024 r.) oraz Pani Marty Fertaty, Kierownika Sekcji Pomocy Społecznej i Pracy Socjalnej w Międzyrzeczu, która również udzielała wyjaśnień podczas kontroli. Zarówno Dyrektor jednostki jak i Kierownik przedstawiły Zespołowi kontrolnemu upoważnienia w zakresie spraw odnośnie wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji (Dyrektor Upoważnienie nr WOA.0052.7.2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r., oraz Kierownik Zarządzenie nr Z-63/2022 z dnia 26 maja 2022 r.) wydane przez Burmistrza Międzyrzecza. Od 9 maja 2024 r., jednostką kieruje Pani Agnieszka Czaczkowska.

W toku kontroli ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zaangażowanie w interdyscyplinarne działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Realizację zadań asystenta rodziny, określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W ramach prowadzonych czynności kontrolnych dokonano analizy dokumentacji wybranych 4 rodzin spośród 31 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:

a) rodzina A wychowująca czworo dzieci: dziecko A1, A2, A3, A4;

b) rodzina B wychowująca dwoje dzieci: dziecko B1, B2.

c) rodzina C, której troje dzieci zabezpieczone były w pieczy zastępczej: dziecko C1, C2, C3,

d) rodzina D, której siedmioro dzieci zabezpieczone były w pieczy zastępczej: dziecko D1, D2, D3, D4, D5, D6, D7.

Ustaleń kontroli dokonano również na podstawie analizy dokumentacji udostępnionej przez OPS, w tym sprawozdania rocznego z 2023 r., tj: realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2023-2025. Ponadto kontrolujący opierali się na publikowanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej resortowych sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za I i II półrocze 2023 roku, a także jednorazowych sprawozdaniach pod nazwą: Informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i poradnictwie koordynowanym przez asystentów w ramach ustawy „Za życiem” – za I i II półrocze 2023 roku.

Akta kontroli: str.: 12-48,332-334,

Ocena skontrolowanej działalności

1. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

1.1. Kwalifikacje asystenta rodziny

Zgodnie z przeanalizowaną dokumentacją, w okresie objętym kontrolą w Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu pracowało w sumie 8 asystentów rodziny, w tym:

- na umowę o pracę 5 asystentów rodziny (3 – cały etat oraz 2 - ½ etatu),
- na umowę-zlecenie 3 asystentów rodziny.

Na dzień kontroli w jednostce pracowało 3 asystentów rodziny tj: 1 na cały etat oraz 2 na ½ etatu. Asystenci rodziny spełniali wymagania kwalifikacyjne¹.

Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

Akta kontroli: str.:49,299-301,326-331,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

---

¹ art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

1.2. Uczestnictwo asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje

Przepis ustawy nakłada na asystenta rodziny obowiązek systematycznego podnoszenia kwalifikacji². Z otrzymanej dokumentacji wynika, że w okresie objętym kontrolą asystenci rodziny z gminy Międzyrzecz nie brali udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, co stanowi nieprawidłowość.

Biorąc pod uwagę powyższe, zespół kontrolny uznaje, że zadanie nie było realizowane.

Akta kontroli: str.: 299-301,

W kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienie w zakresie systematycznego udziału asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje.

1.3. Obejmowanie rodzin opieką asystenta rodziny

Z danych ujętych w sprawozdaniach resortowych i informacji od Kierownika jednostki wynika, że w I i II półroczu 2023 r. 49 rodzin objętych było asystenturą. Natomiast na dzień przeprowadzania kontroli – 28 rodzin. Odnosząc się do wymiaru czasu pracy limit rodzin (1 asystent pełen etat do 15 rodzin i 2 pół etatu do 8 rodzin) został zachowany. Z informacji o rodzinach z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (sprawozdanie gromadzone w CAS) wynika, że wszystkie rodziny, które potrzebowały wsparcia asystenta rodziny, otrzymały je. Ponadto, Dyrektor jednostki podczas kontroli poinformował Zespół kontrolny, że każdy wniosek o tą formę pomocy był rozpatrywany niezwłocznie. Zespół kontrolny stwierdził, że w okresie objętym kontrolą, nie wystąpiły przekroczenia limitu rodzin współpracujących z asystentem rodziny³.

Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

Akta kontroli: str.: 17-24,49,347-362,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Planowanie pracy z rodziną oraz dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny

Asystent rodziny realizując swoje zadania, jest obowiązany prowadzić systematyczną i szczegółową dokumentację. Nie rzadziej niż co pół roku, należy sporządzać okresową ocenę sytuacji rodziny⁴, aby na jej podstawie aktualizować plany pracy uwzględniając zmieniające się okoliczności.

a) Okresowa ocena sytuacji rodziny

Analizie poddano dokumentację 4 rodzin (A,B,C,D). Z dokumentacji wynika, że w okresie objętym kontrolą nie wszystkie rodziny współpracujące z asystentem rodziny posiadały okresową ocenę sytuacji rodziny - 2 rodziny z 4 tj: (A i B) miały sporządzane oceny okresowe sytuacji rodziny pod nazwą „Ocena realizacji pracy asystenta rodziny w środowisku rodzinnym”. Dokumenty posiadały prawidłową formę i zawartość. Dokładnie omówione zostały działania klientów i asystenta rodziny, a także postępy w funkcjonowaniu i planowaniu pracy z rodziną. Oceny zawierały informacje o działaniach podejmowanych we współpracy np.: z punktem konsultacyjno-

² art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

³ art.15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

⁴ art. 15 ust. 1 pkt 15) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

terapeutycznym, szkołą, Sądem, przedszkolem, kuratorem, placówką medyczną.

Każda ocena zawierała podpis asystenta, brak było podpisu Dyrektora.

Zespół kontrolny podkreśla, że pod każdą oceną każdorazowo powinien znajdować się podpis asystenta rodziny oraz potwierdzenie przekazania dokumentu Dyrektorowi OPSu oraz jego podpis. Ponadto rodziny C i D nie posiadały okresowej oceny sytuacji rodziny, co stanowi nieprawidłowość.

Akta kontroli: str.: 50-77,76-107,108-197,198-293,

W badanym obszarze stwierdzono istotne uchybienie w zakresie sporządzonych okresowych ocen sytuacji rodzin oraz braku podpisu osoby kierującej jednostką.

b) Plan pracy z rodziną

Asystent rodziny powinien sporządzić, a następnie systematycznie modyfikować plan pracy z rodziną, który opracowywany jest we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym⁵. Plan pracy z rodziną obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty⁶.

Spośród 4 rodzin (A,B,C,D), których akta badano, wszystkie miały sporządzone plany pracy z rodziną, wraz ze sporządzaną modyfikacją tj.: dla rodzin A – 1 raz, dla rodziny B – 2 razy, dla rodziny C -4 razy oraz dla rodziny D – 3 razy.

Omawiane dokumenty były konstruowane w sposób jednolity i prawidłowy. Zawarte w nich były cel główny, cele szczegółowe, potrzeby rodziny, możliwości, problemy oraz zadania rodziny i zadania asystenta podczas planowania pracy z rodziną.

We wszystkich planach pracy ujęte były założone efekty rozpisanych działań. Ponadto plany pracy zostały sporządzone we współpracy, co potwierdzają podpisy rodziny, asystenta rodziny, kierownika Sekcji Pomocy Społecznej i Pracy Socjalnej oraz Dyrektora OPS.

Akta kontroli: str.: 50-77,76-107,108-197,198-293,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

c) Monitorowanie rodziny przez asystenta rodziny

Znajdujące się w teczkach rodzin „Karty pracy asystenta rodziny” zawierają notatki pracownika z wejść w środowisko. Karty wskazują, że częstotliwość tych wizyt była bardzo zróżnicowana – od godzin porannych do popołudniowych i wieczornych. Z uwagi na zadaniowy czas pracy asystenta rodziny tj.: od 7.00 do 21.00 - dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym odwiedzane były głównie w godzinach popołudniowych, gdyż wówczas domownicy są w komplecie i można porozmawiać z każdym z nich, a także dokonać obserwacji codziennego funkcjonowania rodziny.

Z zapisków asystenta rodziny wynika, że często kontaktował się z innymi osobami lub instytucjami współpracującymi z każdą z rodzin – był to głównie pracownik socjalny, kurator, dzielnicowy, lekarze, terapeuci, pracownicy szkoły, policja, Sąd itp.

W notatkach udokumentowano wsparcie, udzielane rodzinom przez samego asystenta, ale także przez inne podmioty, do których kierował klientów, w zależności od rodzaju

⁵ art. 15 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

⁶ art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

dostrzeżonych problemów. Warto podkreślić, że asystent rodziny skupiał się w swojej pracy na podnoszeniu kompetencji rodzin w różnych obszarach, przeprowadzając np. treningi umiejętności wychowawczych, gospodarowania budżetem, prowadzenia gospodarstwa domowego. Notatki asystenta rodziny są obszerne, opisujące również zastaną sytuację w rodzinie. W karcie pracy rodziny znajduje się podpis asystenta rodziny oraz rodziny.

Akta kontroli: str.: 50-77,76-107,108-197,198-293,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5. Poradnictwo specjalistyczne

Jak wynika z przepisu ustawy⁷, gmina ma obowiązek zapewniać rodzinom dostęp do porad specjalistycznych. Analiza dokumentacji wykazała, że w okresie objętym kontrolą udzielono rodzinom - 26 usług specjalistycznych (dane z wykazu przekazanego kontrolującemu). Rodziny skorzystały m. in.: Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

Akta kontroli: str.: 294,295-297,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

a) Placówki wsparcia dziennego

W myśl przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci⁸. Zajęcia w tego typu świetlicach są kierowane głównie do dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. Z dokumentacji wynika, że na terenie Międzyrzecza w okresie od 2 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. funkcjonowała świetlica pod nazwą „Młodzi z Arki Przymierza” – i prowadzona była przez Parafialny Zespół Caritas. Świetlica funkcjonowała przez pięć dni w tygodniu po cztery godziny dziennie. Zapewniała opiekę dzieciom i młodzieży, pochodzącym głównie z rodzin uboższych materialnie i niewydolnych wychowawczo. Dziennie w placówce uczestniczyło w zajęciach od 5 do 15 wychowanków. Jak wynika z analizy dokumentacji kontrolnej zadania realizowane w świetlicy polegały m.in: na organizowaniu i umożliwianiu pomocy w nauce, organizowaniu zabaw ruchowych oraz innych form kultury fizycznej, głównie na powietrzu, rozwijaniu zainteresowań, uzdolnień, prowadzeniu kół zainteresowań, upowszechnianiu zasad kultury zdrowotnej, kształtowaniu nawyków higieny i czystości, wspólnych praktykach religijnych wychowanków i opiekunów, eliminowaniu zaburzeń osobowościowych i emocjonalnych (zajęcia terapeutyczne, indywidualne rozmowy, kontakt z rodzicami wychowanków), codziennym dożywianiu dzieci i młodzieży, doposażeniu w odzież i przybory szkolne, organizowaniu wypoczynku letniego, prowadzeniu wolontariatu. Jak ustalono podczas kontroli w jednostce, Świetlica po 2,5 miesięcznej przerwie wznowiła swoje działanie od 15 marca 2024 r. Z analizy wynika, że dzieci z rodzin, których dokumentację objęto kontrolą, nie korzystały z placówki wsparcia dziennego.

⁷ art. 176 pkt 3) lit. a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

⁸ art. 176 pkt 3 lit. c) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

Kierujący jednostką wyjaśniał, że rodzice nie wyrażali takiej chęci z uwagi na to, że dzieci korzystały ze świetlicy szkolnej.

Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

Akta kontroli: str.: 298,316-325,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zespół kontrolny rekomenduje aby zachęcać rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi do korzystania z placówki wsparcia dziennego.

1.6. Rodziny wspierające

Jak wynika ze sprawozdań rzeczowo – finansowych i rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, składanych przez wójta radzie gminy, na terenie Międzyrzecza nie funkcjonują formalne rodziny wspierające. Dyrektor jednostki podczas kontroli wyjaśnił, że osoby, które mogłyby pełnić tę funkcję, nie chcą się zobowiązywać do stałej współpracy. Swoją pomoc oferują innym doraźnie – w sposób nieformalny. Jak podał Kierujący jednostką, Ośrodek co kilka miesięcy zamieszcza na tablicach ogłoszeń na terenie gminy plakaty informujące o możliwości zgłaszania się do OPS rodzin chcących pełnić funkcję rodziny wspierającej. Ponadto, pracownicy zachęcają rodziny, które, ich zdaniem, mają potencjał do pełnienia roli rodziny wspierającej - do podjęcia takiej współpracy. Przy prowadzeniu pracy z rodziną, nawiązywane są również rozmowy z sąsiadami lub osobami z otoczenia, które mogłyby spełniać ww. funkcję. Kontrolowana jednostka posiada opracowane procedury na ewentualne pojawienie się kandydatów na rodziny wspierające. Dodatkowo, na stronie internetowej OPS w Międzyrzeczu, zamieszczone jest ogłoszenie o poszukiwaniu rodzin wspierających.⁹ Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

Akta kontroli: str.: 302-303,

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Zaangażowanie w interdyscyplinarne działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

2.1. Działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Obowiązki gminy obejmują działania na rzecz reintegracji rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej¹⁰. Z udostępnionego Zespołowi kontrolnemu wykazu wynikało, że w okresie objętym kontrolą spośród Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). Teczki tych rodzin zawierały obszernie sporządzoną przez asystenta rodziny dokumentację, która składała się m.in. z: notatek służbowych, kart pracy asystenta na rzecz rodziny z opisem działań asystenta rodziny na rzecz reintegracji. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). Analiza wykazała, że w okresie objętym kontrolą Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej

⁹ <http://miedzyrzecz.naszops.pl/asystent-rodziny-1/wspieranie-rodziny>

¹⁰art. 8 ust. 1 pkt 7) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(Dz. U. z 2022 r., poz. 902).

Zespół kontrolny stwierdził, że w okresie objętym kontrolą prowadzone były działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Akta kontroli: str.: 50-77,76-107,108-197,198-293,

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Uczestnictwo w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz uczestnictwo w sporządzaniu planu pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej

Wśród obowiązków asystenta rodziny znajduje się udział w posiedzeniach zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz uczestnictwo w sporządzaniu dla tych dzieci planów pomocy¹¹.

Analizowana dokumentacja ww. rodzin zawierała zaproszenia na posiedzenie zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz zawierała opinie OPSu w Międzyrzeczu - przesłane do placówki i Sądu z informacją o aktualnej sytuacji funkcjonowania rodziny dziecka. Brak jest w dokumentacji kontrolnej osobistego uczestnictwa asystenta rodziny w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Zespół kontrolny uważa, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu powinien rozważyć inne formy kontaktu np.: poprzez uczestniczenie na zespole przedstawiciela Ośrodka lub zdalne uczestnictwo w posiedzeniach w formie telekonferencji. W związku z powyższym brak udziału asystenta rodziny w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). umieszczonego w pieczy zastępczej Zespół kontrolny traktuje jako brak realizacji tego zadania.

Akta kontroli: str.: 50-77,76-107,108-197,198-293, 306-315,

W badanym obszarze stwierdzono uchybienie w zakresie uczestnictwa asystenta rodziny w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

2.3. Opiniowanie ws. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Zgodnie z zapisami w ustawie¹², po 18 miesiącach pobytu dziecka w pieczy zastępczej, dyrektor PCPR lub placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której wychowanek przebywa, składa do Sądu wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka. Do wniosku dołącza opinię gminy na temat możliwości powrotu małoletniego do rodziny biologicznej. Analizowana dokumentacja 4 dzieci przebywających w pieczy Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). Przekazana do placówki i Sądu opinia posiadała informacje na temat rodziny, i jej przebiegu współpracy z asystentem rodziny. Nie był to wniosek o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka ze względu na prowadzoną pracę z rodziną. Ośrodek Pomocy Społecznej stoi na stanowisku, że jest szansa na powrót dzieci do rodziny biologicznej.

Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

¹¹art. 130 i 137 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

¹²art. 47 ust. 7 i 100 ust. 4a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Koordynowane wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Jak wynika ze sprawozdań jednorazowych pod nazwą: Informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i poradnictwie koordynowanym przez asystentów w ramach ustawy „Za życiem” – za I i II półrocze 2023 roku., oraz informacji przekazanej przez Dyrektora OPSu, w okresie objętym kontrolą żadna z rodzin z terenu gminy nie skorzystała z koordynowanego wsparcia asystenta w ramach ustawy „Za życiem”¹³. Kierujący jednostką wyjaśnił, że Ośrodek utrzymuje stały kontakt z miejscową przychodnią lekarską. Pracownicy NZOZ, jeśli dostrzegą pojawiające się w rodzinach problemy, kierują osoby zainteresowane do OPSu po ewentualną pomoc.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu posiada opracowaną procedurę działania na podstawie ustawy „Za życiem”. W ramach tej procedury klienci mogą korzystać z wymienionego w niej katalogu wsparcia.

Informacje na temat możliwości uzyskania wsparcia w ramach ustawy „Za życiem” znalazły się również na stronie internetowej OPS. W okresie objętym kontrolą żadna z rodzin A,B,C,D nie skorzystała z powyższego wsparcia.

Zespół kontrolny nie ma uwag do analizowanego obszaru.

Akta kontroli: str.: 335-342,

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

1. Kwalifikacji asystenta rodziny.
2. Obejmowania rodzin opieką asystenta.
3. Planu pracy z rodziną.
4. Monitorowania rodziny przez asystenta rodziny.
5. Dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
6. Placówek wsparcia dziennego.
7. Podjętych działań w kierunku pozyskania rodzin wspierających.
8. Podjęcia działań w kierunku reintegracji rodziny.
9. Wydawania przez gminę opinii na temat możliwości powrotu dziecka do rodziny.
10. Organizacji koordynowanego wsparcia w zakresie ustawy “Za życiem” oraz realizacji zadań asystenta w tym zakresie.

Stwierdzono istotne uchybienie w zakresie:

- 1) systematycznego udziału asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje,
- 2) sporządzania okresowych ocen sytuacji rodzin oraz przekazywania tej oceny kierującemu jednostką.

---

¹³ art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz. 1860 ze zm.)

Stwierdzono uchybienia w zakresie:

- 1) uczestnictwa asystenta rodziny w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienie odpowiedzialność ponosi były dyrektor jednostki - pełniący swoje obowiązki w okresie podlegającym kontroli. Zgodnie z przepisami prawa¹⁴, zwrócono się do kontrolowanej jednostki z prośbą o udostępnienie adresu byłego dyrektora. Z przesłanych 29 maja 2024 r. wyjaśnień kontrolowanej jednostki wynika, że aktualnie nie posiada ona informacji nt. adresu byłego Dyrektora.

Przyczyną uchybień w realizacji zadań może być:

- nieprzestrzeganie wymogów formalnych, związanych z dokumentacją;
- niezapewnienie asystentowi rodziny możliwości podnoszenia kompetencji;

Skutkiem powyższych działań kontrolowanej jednostki mogą być:

- opóźnienia i nieścisłości w sporządzaniu dokumentacji;
- brak chronologii i porządku w prowadzonej dokumentacji rodzin;
- brak wystarczających kompetencji asystenta rodziny;
- brak realizacji zadań gminy określonych ustawą.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone uchybienie i istotne uchybienie, na podstawie art.197d cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli, **zalecam:**

- 1) systematyczny udział asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) sporządzanie okresowych ocen sytuacji rodzin oraz przekazywanie tej oceny kierującemu jednostką, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) uczestniczenie asystenta rodziny w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 130 i 137 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rekomendacje:

W celu usprawnienia w przyszłości działań jednostki kontrolowanej, **rekomenduję** aby:

- 1) zachęcać rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi do korzystania z placówki wsparcia dziennego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d cytowanej ustawy, jednostka kontrolowana może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

---

¹⁴ § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 21 sierpnia 2015r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli.

Jednostka kontrolowana jest **zobowiązana w terminie 30 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.**

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Sylwia Czujko-Bury

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Magdalena Dziadas

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej